

Szerkesztési iroda:
Rimaszombat, Temető-utca 20.
sz. a. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bérmertelen levelek nem fo-
gadhatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:
R.-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadó-hivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetésny-, nyititér- és
felszólamlások.

Hirdetési díj:
Egy négy hasábos petitsor tér-
fogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyititér:
Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönb minden hazai postahivatal. — Az előfizetések legezerszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** esupán a kiadó-hivatal vesz fel.

„Értelem, munka, szorgalom.”

Ez a három szép szó áll a debreczeni iparműkiállításba vezető diadal-
kapu felett, és nem ok nélkül. Az a
230 kiállítási képviselő igen jól tudja,
hogy mit akarnak mondani azokkal a
rendezők, s mennyire rá illenek a ki-
állítókra.

Sajnos, hogy nálunk ha felfogják is
azokat, de nem igen mernék iparosai-
nk magunkra alkalmazni. Nem illeti
meg őket.

Mikor a debreczeni kiállítás még
csak hang, pusztá szó volt: mi siettünk
első sorban annak eszméjével megba-
rátkoztatni az illetékeseket, — a vidéki
közönséggel is közvetett érintkezésbe
hoztuk magunkat, hogy a kiállítás maj-
dani működését és irányát megismer-
tessük s nemcsak itt a székelyben,
de a megye távolabbi iparos köreiben
is érdeket keltsünk.

Mind hiába. — Az érdeklődés első
hurjai sem pendültek meg, — az egész
megyéből egy iparmű se szerepel Debre-
czenben, — sem egyesület, sem ipar-
társulatok, sem magán iparosok nem
használták fel az alkalmat, fényes bi-
zonyítványt állítva ki magukról, hogy
nem értik a század fejlődő szellemét,
nem érzik át a haladás, ipar, jelentő-
ségét, szóval: nem értelmese, nem
munkások, nem szorgalmasok. Vagy

pedig azt kell hinnünk, hogy nem akar-
nak azok lenni. Mind a két esetben
hiba — ha nem bűn — forog fenn.

Manapság azon törekedünk, hogy
ipar, kereskedelem, nemzetgazdaság ál-
tal emelkedjünk, hogy az ipar terén is
pályákat nyissunk, mert csak az által
eszközölhető százak és ezrek megélhe-
tési módja s az anyagi haladás. S mi-
dön e törekvésünknek kifejezést adunk,
azt is ohajtjuk, hogy megértsenek ben-
nünket és szavainkat, mint a kor intő
szavait fogadják el azok, akiket legkö-
zelebről érdekelnek, legyenek azután
meleg szívek, munkás kezek, melyek
velünk rokon eszelekvésre olvadjanak
össze. Legyen azokban, kikhez nem
ön-, de közérdekből szólunk komoly,
férfias elhatározottság, szilárd tevékeny-
ség, nem pedig közmondásos szalmatűz
és csélesapság.

Az iparosok volnának azok, kikhez
mai időben legtöbb szó fér, kiknek ér-
dekében legtöbb eszelekedet, intézkedés
szükséges. Szólunk is, eszelekszünk, in-
tézkedünk, sok helyen meg is hallgat-
nak, a bizalmas közlekedés szálaival
fűződnek a javukra működőkhöz, és
munkássággal, lelkeséggel állanak ösz-
sze, hogy önérdékükkel a közérdeket
beesületesen képviseljék és terjeszszék.
Mindezekről persze elmondhatjuk aztán,
hogy haladnak a korrallal, művelt, derék

munkások azon a téren, a melyen tö-
rekvésük befolyást gyakorolhat és si-
kert eredményezhet. Ezt mondjuk most
a debreczeni kiállítókra, s annak ellen-
kezőjét kell kijelentenünk a mi ipar-
sainkra, kik még igen messze állanak
attól, hogy egy magasztos célzt meg-
értsenek, egy üdvös feladatot megold-
janak. Példa, bizonyosság mai itthonesu-
csulásuk, passiv magatartásuk.

És talán az is lenne az oka, hogy
a mi iparosainknál nincs megérve a
mély belátás és ítélet, hogy még nem
értik a jövő érdekeit, nem tudják, mi
az a nemes munka, az a dicső ver-
seny! Igen, ezek az okok, s egy szóval
kifejezve: még műveletlenek. Nem bir-
ják megtanulni: mennyire hasznos a
közreható eszelekvés, az az általánosra
törő akarat, mely a körülmények, al-
kalmak felhasználásával a semmiből is
tud teremteni. Nem mernék arra felé
törni, hogy nemesak a mának és hol-
napnak, de a messze jövőnek is kell
dolgozniok, s nemesak önmagukért, de
a közért, hogy nem csupán az a nye-
reség édes, mely anyagi megélhetést,
száraz kenyeret biztosít, de hogy az
erköcsi, széles körű elismerés, a szel-
lemi diadal elérésére, megnyerésére
törekvés, amit a mostani kor gyors
előrehaladásában követel. . . .

Csak ily alapon tudjuk kimagyarázni,

miért hiányzik nálunk az értelem, mun-
ka, szorgalom. —ács.

A gyümölcskiállítás érdekében.

Korunk a társadalmi reformok korának
szereit magát tartani. Ezen ambíciójának sok
részben kénytelenek vagyunk megadni az elis-
merést; habár még mindig sok e tekintetből
a kívánni való.

Hogy azon feltétel jogosultságát vitassuk,
mely minden fontosabb kérdést társadalmi uton
kiván megoldani, — ez állásponton már ré-
gen túl vagyunk. Hogy mily eredményeket
lehet ily módon elérni, e tekintetben kellőleg
tájékozhatjuk magunkat, ha figyelmünkre mélt-
tatjuk a nevezetesebb egyesületek működését.

Nem az az én czélom jelenleg, hogy tu-
dományos értekezést tartsak a téma felett,
hanem az, hogy a mit már annyian tettek, s
tesznek napoként; rámutassak én is az intő
szóra, mely többé nem buzdítólóg, hanem pa-
rancsolólag szinte újjal mutat ráunk: „szövet-
kezzetek,” mert az „egyesülés diadalmat arat.”

Igen, szövetkezzünk, csoportosuljunk, ne
csak a politikai kérdések körül, s ne csupán
egyes társadalmi elveknél, hanem szövetke-
zünk minden téren, saját helyzetünk javítására
ugy szellemi, mint anyagi, értékünk fokozására.

Nem állunk s nem állhatunk mindnyájan
oly magas polezon hogy, rajtuk fordulna meg
a világ sorsa, de a létért való küzdelemben
mindnyájunk elfoglalja a maga helyét, magunkra
és környezetünkre több-kevesebb hatást mind-
nyájan gyakorolhatunk. Ebből a logikai kö-
vetkező az, hogy ha egyesek a környezetre,
ugy a kisebb szövetkezetek a társadalomra bi-
zonyosan lényeges befolyással lehetnek, külö-
nösen ha a czél, mely végett szövetkeztek,
nagyobb jelentőségű, s közérdekű.

Ilyen közérdekű dolognak tartom én ker-
teszeti s különösen gyümölcsészeti iparunk
modern szellemben való folklórolását.

Ezen eszme emeltette föl velem a tollat
jelenleg; — ez eszme, mely már oly ismert,
de mégis oly igen szükség van rá, hogy uj-

— De ellenem vannak mindnyájan.
— Nem tesz semmit, mellettem van az
Isten.

— Meg én, — szólt az édes anya háta
mögött. — Hála a teremtő Istennek fáradsá-
gom nem esett hiába.

— Mit miveltél jó anyám?
— Mindent; de nehezen ment ám. Hol-
nap e gabonaszemet a nyelvem alá veszed, ott
fogod tartani még csak ki nem fogják mon-
dani az untaughókat, e kötél darabot pedig
dolmányod zsebébe dugd, de vigyázz rá jól,
mert nem az enyém, sok embert megszaba-
ditott már a katonaságtól. E kötél en függött
egyszer Dovecz, az a híres rabló.

A köznépnél mai nap is él még ama
babonás felfogás, ha a katonaköteles legény a
nyelve alá tesz egy oly gabona szemet, mely
az örök alól épen került ki, ha a zsebében
egy akasztott ember kötelének a darabját
dugja, örök időre megszabadul a katonaságtól.

Sándor elnevelte magát, azután megölel-
te édes anyját, szólt: legyen, mindenben uta-
sításodat fogom követni. Hát mondd csak, oly
hathatós szer ez a kötél darab a katonaság
ellen?

— De még milyen, megszabadította Szé-
kely Miskát, Molnár Palit, Vitéz Janesit, Ol-
dal Mihályt, Gergely Matyit, az urfiak közül
Havas Elemért, Déri Gyulát, Dombi Gézát,
Aranyos Bélát és sok másokat.

Ugy bizonyára engemet is megfog men-
teni — szólt Sándor — és elkezdett fűtő-
része szép fehérbe öltözködni. Megmutatom
a falubelieknek, az egész világnak, hogy most
is helyén van az eszme, nem félek a bakkanes-
től, kicsinosítom magamat, akár csak a temp-
lomba mennék.

Apja, anyja vele ment a vizitációra.

T Á R C Z A.

Nem leszek én katona soha.

Irtta: Vidonyi József.

Liliom legénynek hívta az egész környék
Rezgő Sándort, nem is hiába, nem volt ná-
lánál külön legény még a szomszéd várme-
gyében sem. Haja, kis bajusza szénfekete, két
nagy szeme alig bírta a sok égő tüzet, hom-
loka magas, nem volt rajta felhő soha, arca
mint a ma kinyitott rózsapiros, orra akár csak
a saskeselyűé, ajkán folytonosan ott játszott a
mosoly, foga mint a tengeri gyöngy fehér,
keze feje selyem puha, termete karesu, lába
uri kicsi, beszéde arany, esengő hangja, szíve
jó, érzelme emberséges, még gondolatban sem
vétkezett soha, pedig csak egy bomlott utána
hét falu szépének apraja nagyja.

Abban a szomorú időben mindenki félt
a katonaságtól. Az édes anya ott maradt fia
nyakába borult, mondván — bár csak elte-
mettelek volna, elvisznek idegen országba,
nem fogod érteni az emberek nyelvét, meg-
rontják szivedet, lekednek, mindennap arról
fog beszélni a befél: hogyan kell nem sze-
retni e szegény elesett hazát.

A sorozó bizottság akkor élte arany nap-
jait, mindenütt töltötték, mindenütt tömtek, a
levegészségesebb fia is maródi lett, mindjárt
az első esztendőn megkapta az obsitot, hanem
hiába való volt ott minden tömés, ha valaki
fiára megharagudtak, még ha koldus volt is,
bakkanesot kapott.

Rezgő Sándornak nagy hibája volt, hogy
ki nem állhatta a zsandárokat, akár hol ta-
lálkozott a rézfejtű emberekkel, keresztet ve-
tett magára, pedig beesületes vastag nyaku

volt minden nemzetsége, azután pedig azt
mondta hangosan „de szabadíts meg a gon-
nosztól.” Egyszer kérdőre vonták e miatt;
de azzal vágta ki magát: én még az utczán
is szeretek imádkozni, ezt még az osztrák
császár sem tilthatja meg nekem.

— De megtiltja a magyar király — för-
medt rá a zsandár parancsnok.

— A magyar király? ne higgye, köztem
és a magyar király közt, ha lesz, ott lesz a
törvény.

— Nohát, akkor majd megtiltom én ne-
ked édes fiam.

— Mikor? — kérde Sándor.

— Ha bakkanesot buzatok lábadra.

Sándor egy kissé elgondolkodott, azután
szólt: nem leszek én belőlem katona soha.

— De lesz, azt megmutatom én, lehet
az apád viczispán, bírhatja Croesus kincsét,
az mind kevés lesz.

— Én mégsem leszek katona, — szólt
Sándor másodsorra is.

— Fogadjunk.

— Tanuk előtt?

— Legyen.

Sándor pár pillanat mulva magával hozta
Béke Imre tiszteletes uramat, és a megye
legkedvesebb prókátort Városi Lajost.

— No hát fogadjunk. Ha én osztrák
katona leszek a jövő esztendő, vagy bármikor,
én fogok Maulesik Theofil császári urnak fi-
zetni kétezer forintot — ezüstben, ha pedig
nem leszek katona, akkor Maulesik Theofil
császári ur tartozik az én szeretőmnek Egres
Panna lánynak fizetni ezer forintot — bankó
pénzben.

— All a fogadás?

— All — szólt Maulesik.

— Prókátor ur, kérem szíveskedjék írásba
fogni, a tiszteletes ur majd megerősíti, az

egyik példányt átveszi Maulesik ur, a másikat
megtartom én, hogy el ne felejtsek a fogadást.

Maulesik mosolyogva dugta zsebre, előre
is örült a kétezer forintnak. Most esztendőre
megváltik, ki vesztette el a fogadását, szólt a
távozók után.

— Én nem, annyit tudok, — szólt visz-
sza Sándor.

— Már pedig édes fiam — ellenveté
Béke Imre — a fogadást elvesztetted.

— Soha! fogadjunk... én a tiszteletes
urral is fogadok, ha van sok pénze.

— Majd hát, hogy elvidd magaddal
Amerikába.

Városi egy jót nevetett, mondván: meg-
fogtuk a bolond németjét. Hát mond csak
édes öcsém, mi a tulajdonképeni komoly
szándékom.

— Semmi. Bolondság az egész, szólt
Sándor.

Rezgő koma azonban nem vette bolond-
ságnak a dolog felét sem, mert a sorshuzás
előtt a deputáció minden érdemes tagjához
ellátogatott egy kis esengő nyomatékkel in-
stancziázni, meg is hallgatták annak rendi
szerint mindenütt, de a nyomatékot senki sem
fogadta el. Majd sorozás után — öreg, ha
élünk, nyerte választás mindenütt.

— Ertem alásan — szólt Regzó koma
mindenütt — hanem azt sem tudta az Isten-
adta, hogyan került haza.

— Minden hasztalan, az a sok telhetetlen
német egyszerre mind beesületes lett, Te
Sándor! hátra van még Maulesik, menjünk
oda, szívesen lefizetem neki a fogadást, csak
neked hagyjanak békét, és a mit én nem vol-
tam képes kiszközölni majd kieszközli ő a
harmadik ezer forinttal.

Sándor atyjának is csak azt felelte: nem
leszek én belőlem katona soha.

ra meg újra hangsúlyoztassék, e reklamos világban.

De térjünk a dologra s igazoljuk feltevéseinket.

Küszöbön van az októberi országos gyümölcskiállítás.

Megyénk vidékai a gyümölcstermesztésre oly kedvezők, hogy e tekintetben hazánk bármely vidékével kiállják a versenyt; mert hogy idézzel szolgáljak: a vály- és balogválygye, továbbá Putnok, Beje vidéke, Pelsőz, Jolsva, Bednárka környéke oly kitűnő gyümölcstermő helyek, hogy ritkítják párjukat; mégis tartózkodás nélkül kimondhatjuk az anathemát, hogy az országos versenyen nem is pályázhat megyei közönségünk.

Ennek okát én a pomológiai szakismertek hiányában találom.

Ugyanis — tisztelet a kivételeknek, — elismerés az oly jelentékeny szerepre hivatott egyletnek, minő a jolsvai pomológiai társulat, még mi, dacára gyümölcstermesztési képességünknek, kevés e szakba vágó ismerettel dicsérekedhetünk; s ha vannak is egyes passionatus érdeklődők, kik gyümölcstenyésztéssel foglalkoznak, azok között is elvétve találkozik egy-kettő, ki az általa tenyésztett gyümölcsnek fajtáját ismerné. Így, még ha volna is tulajdonában oly fajú gyümölcs, mely egy országos kiállításon versenyképes lehetne, tájékoztatásának hiánya miatt nem fog vele sikálaphatni; mert ő maga a faj jellegét nem ismerve, nem képes annak nemét s nevét meghatározni, — név nélkül beküldött gyümölcs pedig versenyképességgel nem bír.

Íme, így állunk a készülöben levő gyümölcskiállítással szemközt, míg más vidékek jól felfogott érdeküktől ösztönözötve, készen állanak az elismerésért való küzdelemre.

Erre ugyan egynemely azon ellenvetést tehetné: minek azaz országos elismerés, — megérjük mi a magunk gyümölcsezzetével így is, a hogy van.

De mi kérdjük: vajon a közönyösség e téren nem fogja-e vidéki érdekeinket talán sok időre hátrébe szorítani?

Az ipar terén Gömör az öt megillető helyet szereti elfoglalni. A mennyiben úgy áll a dolog, hogy ma-holnap a gyümölcs nem mint esemege, hanem mint élelmiszer nagy forgalmi tökélet fog képviselni a kereskedésben: igyekezzünk e megve közönségnek figyelmét e körülményre felhívni, s a lehető legközelebbi jövőben megvéneknek az országos gyümölcsiparban illő helyet biztosítani, s anyagi értékünk növeléséhez ez uton is kitarást nyújtanunk.

Megyénkben annyi terület van, mely más célra nem használható, gyümölcsös alakítására pedig kitűnő szolgálatot tehetne; s e területek értékesítése meglehetősen jövedelmező helyezni e módon kilitásba, — holott jelenleg mint parlagon heverő föld, csak silány legelőül szolgálnak, — vagy mint rozsz szántóföld, a beléjük vetett magot is alig adják meg. — Továbbá:

Egyik talaj egy-, másik másféle gyümölcstermesztésre kedvező; — s ismernek egyes vidékeket, hol a gyümölcstermesztési kísérlet nem vezetett kellő eredményre, — azért, mert a talajhoz alkalmas gyümölcs nem helyesen volt megválasztva. Például Pelsőzön az úgy nevezett szálas régibb

— Rezgő Sándor — hangzott a nagy teremben.

— Itt vagyok, kérem alásan.

A terembe lévőek mind Sándorra néztek, fejikkel itegeztek, a mi azt jelentette: katonaság lesz.

— Hát mi akarsz édes fiam lenni, gyalog katoná, vagy huszár? — kérde az asztal szélén ülő ezred-orvos.

— Semmi, instálom alásan.

— Jól van fiam, hát lesz belőled bakkanos, ne is fúraszd magadat a levelezéssel, hiszen látom, hogy olyan karjaid vannak akár csak Toldynak, meglásd te leszel a zászlótartó.

— Soha!

Két bakkanos köze fogta, hogy elvi gyék nyírni.

— Engem akartok megnyírni, mi?

— Előre... nincs időnk pajtás a tereferelésre.

— Megyek. De várjatok csak egy kicsit. Megköszönöm a nemes deputációknak az irántam tanusított jó indulatát.

Maulesik a szeme közé vigyorgott, majd a fülebe sugott valamit.

— Még nem, — szült Sándor, — csak most következik a java. Ide hallgass német: engedjen meg a tekintetes deputáció, a nemes vármegye, ha megbántottam volna, tisztelőlem a szeretetemet, csokolom a szülőimemet. Eljen a szabadság!

Erre mindenki elsápadt és száz kéz nyult egyszerre Sándor felé. Egy dördülés rezgette meg a nagy terem falait. Sándor szívenlőtte magát.

Maulesik halászápadt lett. „E lővés nekem ezer forintomba került” — szült.

Igy tartotta meg Rezgő Sándor fogadását.

idő óta cseresznye-termelésre használtott, de soha még csak kielégítő termelést sem adott, holott Berdárkán a cseresznye termelés némely gazdának évenként 200—300 forint jövedelmet is ad.

Annak megállapítása, hogy melyik vidék talajában melyik gyümölcsfaj volna a legjövődalmozóbb, társulati uton legkönnyebben volna elérhető, — mert a mi tapasztalatra e téren egyes ember csak egy életen által juthat, arra társulati uton 10—15 év alatt s fokozott tevékenységgel hamarabb is el lehet jutni.

Mind ebből mi a tanuság? Felelet: az, hogy reformáljuk a közszellemet; a kiknek hatáskörükbe esik s magukban arra hivatást éreznek, s hozzá anyagi és plisikai képességük is van, mozduljanak meg, álljanak az ügy élére: alakítsák meg megyeükben a pomológiai szövetségeket; hogy így kölcsönösen hatva egymásra, a gyümölcsipar ügyét megvének területén a kor színvonalára emeljék; s ha most elkétségünk is, jövőre egy lépéssel közelebb lendítsük gyümölcs tenyésztésünk ügyét az országos érdekü zéz eléréséhez.

Dixi.... F. A.

A tiszai ágost. h. ev. egyházközség közgyűlése

f. hó 17. 18. napjain tartatott meg Szepes-Íglőn.

A gyűlést megelőző nap délutánján előbb gyámintézeti értekezlet, majd a nagy templomban Weber Samu, béli lelkész kitűnő szónoklata s roppant nagy számu közönség részvétele mellett gyámintézeti isteni tisztelet tartatott. Az offertorium eredménye 116 forint. Ezután a kerület képviselői a főgymnasium nagytermében gyűltek össze, hogy a közgyűlés napjára s a tárgyalás menete értekezletileg megállapítsák. Már itt látszott meg, mely terjedelmet nyer majd a közgyűlésen a vita a megbirált coordinatio tervezete fölött, mely annak különben is egyik fő tárgya volt.

Az esperességek küldöttői a ker. elnökségénél külön-külön tisztelegvén, 9 órakor a közgyűlést a nagytemplomban isteni tisztelet előzte meg, mely alkalommal Zelenka Pál, miskolci lelkész mondott keneteljes mánt. Majd az elnökség elfoglalván helyét, Péchy Tamás, a kerület felügyelője a gyűlést tájékoztató s emelkedett szellemű beszédével nyitván meg, Czékus István, superintendus előterjesztette évi terjedelmes s most II-ik jelentését. Ebben vázolta az egyh. kerületben történt mozgalmakat, részletes statisztikai adatokkal világosítván föl a jelen állapotokat; szót a kishonti esperességben megejtett canon. visitációról; számot ad az ügykezelésről s intézkedéseiről. E jelentés szerint az egyh. kerületben a múlt évben 9093 forint egyházi, 7453 forint iskolai alapítvány tétetett; beleszámitva az egyh. kerület összes pénzügyi intézményeit, az évi szaporodás 29612 forintot tesz ki. A hivatalos leíratok előterjesztése után a közelebbi időben Miskolcon megjelenendő királyunk üdvözlésére egy nagyobb küldöttség nevezetik ki.

Ezeknek letárgyalása után szőnyegre került az egyh. kerületi rendezeti javaslat. Nagy és hosszás vitára szolgáltatót alkalmat. Nem esoda. Ebben lesznek összefoglalandók az egyh. ker. alkotmányának, törvénykezesének, pénz- és tanügyének stb. szabályai, mert a most érvényben levő Berzeviczy-féle coordinatio intézkedései jobbra elavultak, sőt több fontos ügyre nézve (mint törvényhozás, iskola-ügy) csekély utmutatás foglaltatik benne; ezért kellett már egy új, a régi alapon ugyan, de a változott viszonyokhoz képest alkotandó rendezeti szerkeszteni. Ennek kidolgozására ezelőtt öt évvel egy nagy bizottmány küldött ki, melynek munkálatait Zelenka Pál összesítvén, a múlt évi közgyűlés elé terjeszté. Határozataikat az esperességek e műre nézve meghozták. F. évi július 28-án gyűlt, egybe ezeknek összeállítása végett a nagy bizottmány. Az eredmény az lett, hogy a tervezetet had esperesség tárgyalási alapul sem fogadta el, míg kettő (a kishonti és a hegyaljai) módosítások mellett elfogadni kész. — Ennélfogva ugyanezen bizottmány javasolja, hogy egy új bizottmány küldessék ki egy újabb rendezeti tervezet kidolgozására, ajánlásán azon, ez alkalommal előterjesztett utasítását, mely a mű elkészítésére nézve irányadó elveket foglal magában. Némi módosítással e pontok elfogadotván, az új bizottmány akkáp alakítottat meg, hogy ez alkotmányozó bizottságba a gömöri, a VI. szab. kir. városi és XIII. szepesvárosi esperesség, a törvénykezésibe a gömöri esp., a pénzügyibe a hegyaljai esperesség, a tanügyi bizottságba Eperjes-vidéki s az utasításba a rozsnyói és vidéki tagok jelöltettek s választattak meg. — Kishontról megfeledkeztek. — E bizottságoknak márczius 1-ig készen kell lenniök munkálataikkal, mire máj. 1-ig a nagy bizottmány egybeállítja s kinyomatja, hogy aztán szétosztva az esperességek még elég korán adhasanak positiv véleményt, melynek összeegyeztetése a jövő ker. gyűlésig egy az es-

perességekből alakítandó bizottmány feladata lesz.

E tárgy az első napot teljesen igénybe vette, annyival inkább, mert a hegyaljai esperesség a maga javaslatai által sürgette, hogy a korszakot alkotó mű mielőbb, a mai viszonyokhoz képest és úgy legyen szerkesztve, hogy abban az egyház-kerület összes ügyeire nézve szabatos, világos és kimerítő utasítások foglaltassanak.

Midőn másnap az említett bizottságok küldetnek ki, az eddig oly élénk vita után a következők nyertek megoldást:

A pozsonyi ev. theologiai akademia ügyét az egyház kerület a pozsonyi egyház újabb ajánlata folytán a megoldás stadiumán látja s hozzájárul fentartásához; mégis igyekszik a saját eperjesi ker. theologiai intézetét megerősíteni, erre mutat, hogy az államsegélynek e kerületre eső részét egy theol. tanszék alapjára fordítandja, — kijelenti azonban, hogy az „egyetemes ág. h. ev. theol. akademia Pozsonyban” címűt viselje, hogy a Reichelféle alapítvány nincs Pozsonyhoz kötve, hogy a viszony a pozsonyi és a többi létező ev. theol. intézetek közt megállapítsák, hogy a stipendiumokat ne az iskolai tanács, hanem a bizottság ossza ki, s hogy a gyűlések Budapesten tartassanak. — Ily föltételek mellett kész a theol. akademia fentartásához évenként 250 frttal járulni.

A sok port fölvert fűrészi ügy azon megoldást nyerte, hogy föltétetvén a fűrészi egyház beadott abbeli kérelme, melynél fogva engedessék meg neki azon egyént lelkészül megválasztani, ki miatt annyi baja lett, — az egyh. kerület fentartja ugy saját, mint az egyetemes egyház határozatait s utasítja a nevezett egyházat, hogy 3 hónap alatt más lelkész választsszon, addig pedig administrator gondozza az egyházat.

Az egyetemes alapa azon módosító javaslat tétetett, hogy 2 frtos dijak négy év alatt lesznek befizetendők.

A ker. árvaház ügyében a bizottság jelenti, positiv ajánlatot csak a rozsnyói egyház tett, mennyiben e célra egyik épületét ajánla föl. A gyűlés elfogadta az ajánlatot.

A közép iskolai tanterv tárgyában egy egyetemes tanári értekezlet összehívása mondatván ki halaszthatlan szükségesnek, fölterjesztés tétetik az egyetemes egyházi közgyűlésre.

A múlt évi közgyűlés határozatához képest kerületi felsőbb leányiskola lévén fölláltandó. föl lettek némely egyházközségek hiva. egy ily intézetre vonatkozó ajánlataik megtételére. Ezen egyházak közül csak a rimaszombati nem felelt: positiv ajánlatot pedig csak a rozsnyói és eperjesi tett. Mindkettőnek, valamint a már fennálló iglónak leányiskolája a „kerületi” czímmel ruháztatik föl.

A vallásügyi törvény tárgyában a képviselők él az egyetemes egyház részéről a hely. h. testvér-egyh. kerülettel együttesen fog kérvény beadatni. A Zsedényi-alapítvány ügyében bizottság küldetik ki. A Baldási-alapítvány bizottságának jelentése, ugyszintén az eperjesi jogakadémiairól, a hittani, tanítóképző és nyugdíjintézetekről, a nép- és közpiskolákról szóló jelentések örvedetes tudomásul vétettek.

Ezen gyűlés tartama alatt a ker. tanári értekezlet újból megalakult s megállapodása folytán ezenal a gymn. és akademiail tanárok a ker. gyűlést előző napon fognak értekezletre összejönni, hogy speciális ügyeiről tanácskozzanak. Már ez alkalommal is tétetett a rimaszombati gymnasium részéről azon indítvány, hogy az egyetemes egyház a budapesti tudományegyetemen tanári pályára készülő ifjak számára egy paedagogaraha közvetlen vezetése alatt Budapesten egy benlakással összekötött seminariumot állítson föl, hogy a tanárjelöltek a tudományos szakképzés mellett egyszermind gyakorlati paedagogokká is képeztesseknék annyival inkább, mivel az ugynevezett tanárképző nem felel meg a tanárképző igényeinek. E javaslatban foglalt eszmét a gyűlés elvbén elfogadván, ennek kivitele, illetőleg az egyet. egyházi gyűlésre leendő fölterjesztése ezéjjaból concrét alakban, a seminarium tervezete és költségvetésével együtt a jövő évi gyűlésre lesz beterjesztendő.

Jelentést tett továbbá a ker. gyámintézet múlt évi működéséről. E szerint az árvíz által elpusztult abauj-szántói egyház jelöltetett ki a nagy szerzetek-adományra, mig az offertorium felét az iglói egyház filiája kapja s a többi folyamodó szegény egyházak is kisebb-nagyobb segélyt nyertek.

A hitelölti ösztöndíjak kiosztása után még a hitelölti és tanári vizsgálatokról, a ker. levéltár rendezéséről, a tűzkárbiztosításról, a vallási tantervről és a népiskolai énekkönyvekről szóló jelentések vétettek tudomásul.

S miután a Budapesten okt. 19-én tartandó egyetemes gyűlésre a képviselők kijelöltettek s a jövő ker. gyűlésre Rozsnyó tüzetet ki, előfordult még a rimaszombati gymnasium segélyezésének ügye is. Ugyanis a pénzügyi bizottság még a múlt gyűlésen lön utasítva, hogy módot találjon e gymnasiumnak e kerületben létező többi gymnasiumoknak adott

segély arányában leendő segélyezése iránt. A tett jelentés szerint a kerületnek nincs pénze s a rimaszombati gymnasium a gyámintézet-hez utasított. Szegény iskola, mostoha ez a tédés anyád!

E tudósítás kiegészítéséül megemlítjük még, hogy első napi gyűlés befejeztével a „Bányász” című szálló i. agytermében közelebb volt rendezve, melyben mintegy harmadfél-százan vettek részt. A fölköszöntések sorát Péchy Tamás, ker. felügyelő nyitotta meg, éltetvén a királyt, ki az napon töltötte be életének 51-dik évét. Nyomban utána Jeszenszky Pál, iglói lelkész-tanáer classicus latinussal mondott beszédében adott kifejezést az egybegyűltek részéről azon örömmek, mellyel méltán a második helyen emlékszik meg azon kitűnő érdemekben gazdag férfiurol, ki lelkesi hivatalának félszázados jubileumát közelebb megtartotta. — Ama számos üdvözlőközhöz esatlakozott a társaság is, mert az ünnepelt nemesak az egyház, de a tudomány fölkezt bajnoka. Kalebrenner Károly nevét a külföldön, mint tudóst, jobban ismerik, mint nálunk. Botanikai művei a tudomány előrevitelében jelentékeny tényezők. Természetes, hogy riadó „éljen” hangzott föl a szónok szavaira. Azonban az ifjúkedélyű öreg nem maradt adósa sokáig a társaságnak, mert — mint már ezt minden ker. gyűlés alkalmuával szokta tenni, habár a múlt évben reziguált — egy szellemes verset — toasztjában, kitűnő s finom humorral fűszerezve, foglalta össze mindezt, mi az egy év keretében előfordult világeseményekből jó kedélyre hangoló pohárköszöntőbe oda illett, mint minden évben, ugy most is meg fog a ker. nyugdíjintézet javára jelenni az áldott jó öreg szózata. — Ezután Kramaresik rozsnyói tanár emel poharat Péchyért, eme ritka jelességu elnökért. S midőn Czékus superintendus indítványára a nemotországi Gusztáv-Adolf-egyletnek azon napon tartott közgyűléséhez üdvözlő távirat küldetett, egyszermind a Budapesten egyidőjéleg megjelent fünciek is táviratilag lettek üdvözölve az egybegyűlt társaság által.

Valamennyi köszöntőt nem regisztrálván, megemlítjük még, hogy Jeszenszky P. ismételve állott föl, éltetvén a superintendens, ki „mint jó pásztor, életét is kész adni a nyájért;” majd a városi előjáróért és a jelenvolt prépostért; Lehoczky — városi főjegyző a kerületért; Farbak József a lelépett ker. főjegyzőért emelték poharaikat.

A köszöntők árja tovább tartott volna, ha az egybegyűltek egy része nem siet a gyámintézeti gyűlésre, másika pedig a borongós, szeles idő dacára nem rándul ki a „BlauMont”-ra. Itt e gyönyörű fenyvesben gyülekezett össze Igló színejava, majd a vendégek nagy része is; azonban a hideg szél lehütötte a fiatalság tánczedvét, ugy, hogy csak alkonyat felő perdülhetett tánczra az a sok fiatal leány, kiket a mamák a vendégek kinalgatására annyi sokáig foglaltak le. Mert tudni való, hogy a vendégszeretet itt is itthon van.

Tény, hogy Igló szép jövővel bír s mindazon kellekkel, melyek fölvirágzását biztosítják. Értelmisége lépést tart a haladó kornal, vagyonosságát helyesen tudja értékesíteni, tanintézeteti biztosítékul szolgálnak a közművelődés előnyére, szelleme magyar, csak nyelve is mihamarább magyar legyen! —b—n—

JANKÓ MIKLÓS.
1841—1881

„Jankó Miklós országos képviselő gyógyíthatlan szivbaj miatt sziven lötte magát.”

Ez a 10 szótagu sürgöny adta tudtul e sorok irójának a leverő gyászhirot. Nem, ez a sürgöny hazudik, ez álhir, vagy félrevezetés. Ha igaz, el kell temetnünk a nagy emberekbe vetett hitet, meg kell tagadnunk a szilárd akarat működését, nem szabad táplálnunk eddigi fogalmakat a jellem, becsület és erényről! Azt az embert, ki büszke öntudattal tekinthet multjára, fiatal bajnoki működésének nem kiesinyes eredményeire, kit büszkeség tölthet el a jövő iránt: azt kell vádolnunk izetlen-ség, közönnyel, életuntsággal? Nem, nem. Ilyen sziklaszilárd akaratu is meghunyászkodnék a sziv lázító, bünre ingerlő szava előtt? Soha. Egy öntudatos, józan ész előtt parancsoló kényszerűséggel áll az élet, az élet utáni vágy, — szabályok, törvények követelik, hogy éljen, munkálkodjék, — ő is egy volna, ki emancipálja magát — miut kivétel — a szabályok alól? Ismét nem.

Avagy talán ő is egy ember, ki

a szeretetben esalódott, kinek keblét a szerencsétlenség égette ki s kétségbeejtő kegyetlenség fogta el ön-maga iránt? Reménytelen bánat, világfájdalom gyötörte, kizozta? . . . Ha igen, kiesordul egy néma köny, lelkünk könnye, — s elhisszük, hogy ő is egy ember volt, a kitől minden kitélik.

* * *

Az öngyilkosságot Jankó Miklós hétfőn délután hajította végre. A fájdalom és évek óta fokozódó szívbaj vitte tehát arra, hogy e köztisztelőt, tekintélyes férfit, férfikorának delén a balálban keressen menedéket kimondhatlan szenvedése ellen. Azért jól írják róla, hogy az öngyilkosság oka nem vagyoni dologban keresendő.

Jellemzésére álljanak itt a következő sorok: Jankó Miklós Gömörmegyének egyik köztisztelőben álló, tétékeny, a közügyeknek élő vezér-férfia volt.

Jellemes, derék ember, keresett ügyvéd. Szeretve, becsülve volt mindenkitől. A közbizalom már a mult választások alkalmával, mint a jolsvai kerület képviselőjét (esodás véletlen! elődje Máriaasszony Kálmán is önmaga vetett véget életének) a parlamentbe küldé, hol a mérsékelt ellenzékhez csatlakozott. Az egy. ellenzék körnek jegyzője volt; a házban jogügyi kérdésekben szólalt fel. A legközelebb mult választásoknál a kormány nagy erőfeszítéseket tett, hogy kerületét meghódítsa, de az élénk s meglehetősen választási küzdelemből az ő neve került ki győztesen. Az az öröm, mellyel újra megválasztását megyszerte fogadták, elég bizonyítéka népszerűségének. Jankó Miklós hű és buzgó fia volt egyházának is. Az ágost. evangélikusok egyházi közéletében nevezetes szerepet játszott, a tisztai ágost. evang. egyházkerületnek egyik jegyzője volt.

Ennyit róla most. Mi, kik e megyében személyesen ismertük: haló porában is tiszteljük meg őt!

— i — la.

Fiume Budapestén.*)

1881. aug. hó.

„Felix connubium, urbs felix, Hungaria felix.“ E nagy jelentőségű szavakat szötte toasztjába Budapest polgármestere a fiumeiek tisztelőjére rendezett bankettein. Az aranyos szép napok lezajlottak, a borokozta kéjmámor is derülni kezd, de e szavak még mindig fülünkbe esengenek. Régen volt, midőn hazánk legnagyobb fia monddta ki a jelszót: Tengette magyar. A jelszó maradt jelszó, de teszt nem öltött. S most ime a tenger jön fel hozzánk, hogy manifestálja, miszerint ő a miénk, az volt, s az lesz idők végeig.

Minden érdek, kormánypressio nélkül, sőt ennek ellenére, csupán a szív. hazaszeretett sugallmazása folytán 400 polgár társadalmi állás, rang, kor és nemi különbség nélkül utnak kerekedik, elhagyja a kék Adriát, hogy kiszálljon a kék Duna partjára, hazánk és hazájok ifjú fővárosában. Ehhez hiába keressünk magyarázatot kívül, hanem ott van bent minden honfi szíve mélyében.

Körülbelül 100 éve, hogy Fiumét jó királynőnk Magyarországhoz csatolta s egy század jó és balsorsa, melyben mindig része volt untig elég, hogy az anya és gyermeke közti káros megerősődjék. De az átoksúly, mely oly végtelenül nehezédk reánk, ezt másképp akarta. Hungaria gyöngyét „la perla di Ungheria“ mint hővérű testvéreink mondják, soha sem tüzhette keblére. Akarhányszor próbálták, mindig befészkelődött közénk majd a német, majd a horvát testvéreink armánya . . s a gyöngy ott hevert esíszoltalanul, Hungaria pedig könnyezett és — senyvedt.

De végre elérkezett a 13 év óta hön ohajtott percz, midőn a nemzeti unio szele elsöpörte „testvéreink“ intriguait s a két város képviselője forrón ölelhette egymást keblére.

Nem pusztá phrazis volt, mit egymásnak mondtak, hanem vizshangja ezer és ezer szívnek, megpecsételése egy frigynek, mely hogy örök legyen, rajtuk nem mulik, de rajtuk sem. E fogadtatást leírni, istenkísértés lenne, mert ez embernek nem adatott. A százados hontalanság, a hányattatás keserű könnyei vegyülve az örömtől, a viszontlátás örömtől tüzelő szemek könnyeivel, az eget hasgató

evvívák és éljenek viharzása, a hókaesők még hőszinűbb kendőinek szünetlen lobogtatása, a kölesönösen szórt térdig halmozódó virágözön, mind mind hozzájárultak ahhoz, hogy lehetetlenlé tegyék ill győngy tollnak az összbenyomás rajzolását.

Ne kutassuk, vajjon a főváros salonnépesített omnibuszai hozzájárultak-e a vendégek sorának imponanssá tételéhez, hanem adózzunk elismerésünkkel Budapest polgárainak (nem a municipiumnak) azon lelkes hangulatért, mellyel csak új jelét adta, hogy együtt érez a köztisztelővel s hogy hű megőrzője a hagyományos specialis vendégélőnek.

A ki látta a sophták bevonulását, a ki tanuja volt a szerencsétlen lengyel nemzet ifjusága fogadtatásának, az látott testvéresülési actust, az látott testvéri jobbot nyujtani és emnélfogva fölemelni őket a nemezis irigy keze által sújtott viszontagságból. Fiume még testvérrel is több, ha ez lehetséges, Fiume hazánk édes gyermeke, melyet nem sikerült elmostohasítani, mert legelső alkalommal mely kínálkozott, sietett azt viszontlátani.

Es vajjon érdemesek-e ök a szeretet ily nagy bőségszarujára, kérdehetné valaki. E kérdések épen nálunk van jogosultsága. Nem mintha e 18 ezer olasz ajku hazafi nem tenne számot polyglott országunkban, mert hisz oly kevesen vagyunk, „hogy az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni,“ de mert oly keserű tapasztalatok árán jutottunk amaz elismeretéhez, hogy köve higyj a komának.

Itt vannak a fehérlepu horvátok, a béketlenkedő dakorománok, mind megannyi vipera saját keblünkön táplálva. Sapienti sat.

Mindennek deazára mi nem kételkedünk Fiume hazafiságán egy perczig sem, mert Fiume tudja mi a hála, tanujelét adta mindig vészben, viharban, nem feledkezett meg soha, hogy sorsa velünk egybe van fűzve, s valamint ránk nézve életkérdés Fiume, úgy az ő kikitőjét hazánk tette aza, a mi. S mikor zengzentes olasz nyelvűnkön eléneklik értünk rajongó himnusukat:

La bandiera ditre colori, rosso, bianco e verdolino.

E la bella ungarese sera sempre il mio tospir stb. lehetetlen, hogy meg ne gondolják, hogy Fiume Magyarhonnal egy test egy lélek, hogy egyetlen revhelyünk, kereskedelmünk s így jövőnk egyedüli létteményese, érdekeink öre. Vajha sikerrel őrznek is.

Ha lehet a szemből a belsőre, a szívre következtetni, úgy a fiumeieknek is éltök legszébb emlékei közé fog tartozni e pár itt töltött nap.

Budapest feltárta előttök keblét. Még a megerkezés napján megtekintették a budai királyi várakat. Még káprázott szemük előtt a pazar arany és gyémánt csillám, midőn a főváros valódi gyémántjának a Margitszigetnek megzemlélésére indultak.

A horvátok átka sürítette-e meg az at-mosférát, vagy mi, de az tény, hogy lucskosabb időt választani sem lehet volna e kirándulásra. De ök még ez ellen sem zugolódtak, hanem bejártak berket, ligetet esernyő alatt, szavakat sem találva e sok báj kifejezésére. Esti 7 órákor kezdődött a vacsora a Dunán himbáló hajón.

A künn omló záporral csak a toasztok árja tudott versenyezni . . .

A második nap programját szintén el-mosta az eső. A város megismerése helyett vendégeink csoportokra oszolva résztint a nőiparkállitást résztint a muzeumot nézték meg, mindenütt lelkes ciceronekra akadván amott Zichy Jenő grófban, itt Pulszky Ferencben. Éva leányai is lévén közöttük, a dolog természetben rejlik, hogy nem válhattak meg az iparkállitástól, hogy egyetmást meg ne vásároljanak. A muzeumban különös megilletődéssel perczekig álltak meg a jelesebb tört. momentumokat ábrázoló képek előtt, minők: Zichy Mihály: „Erzsébet királynő Deák Ferencz ravatalánál“, „Sz. István megkeresztelése“, „II. Lajos“, „Hunyady László“. Megemlítendő, hogy mindégik kezében ott volt a catalogus, csoportokban állva syllabizáltak a német és magyar szöveget, míg a jelenlevő rendezők, egyetemi hallgatók közül valamelyik meg nem könyörült rajtuk.

A díszbéd kiállításában is remekelt a Hungaria, mely rég nem látott falai között ily díszes társaságot. Este a népszínház dísz-előadásán jelentek meg vendégeink. Mielőtt kezdetét vette a „Piros bugyellaris“ v. Székely Katalin, egy elragadó ihletteljes allegorikai képnek voltak néma tanui. A szimpad két oldalán az összes színházi személyzet külön-féle jelmezben, élőkön Blahánéval, rázendíti a Kölesey-hymnust, melynek analitót hangjánál lassankint fellebben a hátsó függöny, s teljes pompájában ott ragyog Fiume és Budapest ezimere, mögötte az egyesített magyar korona, szalagjait geniusok tartják. Csakhamar lerepül a szín közepén a főváros advívóló „Isten hozott“ felírata. — A tomboló jókedv szünni nem akart, a függönyt 3-szor kellett fel és le boesátani. A darab folyamán külön-nösen Blahánéknak jutott ki bőven a bravóból kedvelt népdalainkért.

Kedden reggel verőfényes időben ment véghez a látogatás legkegyeltesebb aktusa t.

A Deák Ferencz sírjának megkoszorúzása. A fiumei ifjuság nevében Gresies M. tanár tartott megindító beszédet az ideiglenes sírbolt homlokzatán, s tette le ezüstüzmészü, fekete selyemszalagu babérkoszoruját. Beszéltek még az egyetemi polgárok részéről Fűréd Antal, a fiumeiak közül ketten, kiknek egyike az imént élénekelt szöveg tolmácsolta övéinek olasz nyelven, mi szintén viharos bravot szűlt.

Ezt követte a hétfői meghiusult program valósítása, t. i. a körutazás a városban. Érintették a vághídat, az ország-, váci- és sugár-utakat. Innen a ligetbe hajítottak, hol villás-früstkők várt reájuk. Mielőtt visszautaztak volna a hotelekbe, egy élelmes fényképész az egész társaságot fényképezte, s így lesz alkalmunk legalább fényképben látni azokat, kiktől oly nehezen esik az elválás.

Délutáni 4 órákor volt az elutazás. Természetes, e határidőhöz csak azok ragaszkodtak, kiket üzleti érdek kényserített, a nagyobb zöme közöttünk maradt néhány napig. De ezeket is nagy csoport kísérte ki az indőházhoz, egy perczet sem akarnya veszíteni a drága időből. Az első esengetés is elhangzott, és a táncra perdült fiatalúsnak esze-ágában sem volt készülni. Csak mikor elhallgattatták a cigányt, kezdtek a könyvek csillámlani a szép szemekben, melyek közül nem egy lett itt feledve, természetesen csak eserde. Már a vonat is elindult, és a párkányzat még tömve volt ifjainkkal. . . . Egy ideig lobognak a fehér kendők, de ez is megszűnik, mert a könyvekell szűritani . . . És mi hangoztattuk bucsuzóul szívünk mélyéből az „Evvivat“ és az „A rivereci“-t, magától értetik, hogy Fiumeban! **Lefkócs Lajos.**

— Értésítés. A rimaszombati közs. elemi fiu-iskolában az 1881/2. tavérv folyó év szept. hó 5-ik napján veendi kezdetét. A beiratások szept. hó 1. 2. és 3. napján esközölletnek az iskola helyiségében. — hová a m. t. szűlők vagy gyámok — beirandó gyermekeikkel együtt — személyes megjelenésre kéretnek fel. — Kelt Rimaszombathán, 1881. aug. 20-án. Az igazgatóság.

— Iskolai értesítés. A nagy-rőcei polg. iskolánál, a tanulók szabályszerű felvétele f. év szeptember hó 1. 2. 3. 4. napjain d. e. 9—12-ig az igazgatósági irodában történik. Ugyanekkor tartatnak a felvételi, javító és magánvizsgák is. A nn. vall. és közokt. miniszteriumnak 1879. év szept. 12-éről 25409 sz. a kelt magas rendelete értelmében, a polgári iskola első osztályába rendes tanuló felvehető: — a) ki életének legalább 9 évét betöltötte; — b) kinek az elemi (nép-) iskola negyedik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van s ebbeli ismereteit e végre elrendelt vizsgálat után igazolja. Minden az intézetbe lépő tanuló köteles 2 frt beirási és egyéb illetéket, valamint 6 frt tandíjat fizetni. A tandíjfizetéstől azonban szegénységi és jó iskolai bizonyítvány alapján fel is menthetnek a tanulók. Az iskolával ifjusági segélyző-egyesület van kapcsolatban, mely a szegénysorsu növendékeket mérsékelt árú és tápláló élelmezésben részesíti s tankönyvekkel látja el. A segélyzőegyesület által fentartott tápintézet évi díja 60 frt, melynek fele beirásról, másik fele pedig február hó elsején a tápintézet pénztárnokánál fizetendő. Szegény sorsu tanulók aránylagos díjelengedésben részesülnek, ha folyamodványukat az ifjusági segélyző-egyesület választmányához címelve, legkésőbb augusztus 30-áig az igazgatónál benyújtják. Nagy-Rőceén, 1881. augusztus 19-én. Rőcezy István igazgató.

Hírek és vegyések.

— E lapok szerkesztőségi irodája szeptember 1-től Losonezy-utca 16. sz. alatt lesz.

— Jankó Miklós temetése f. hó 24-én d. után volt. Fényes, nagy embert megillető szertartás mellett, a megyei nagy közönség, a roznói. tornaljai, esetneki, jolsvai urak (Rimaszombathól is többten) kísérték a nyugalm helyére. Koszoru zöme borította a kóporsót. A szépevű rokonság, a szerető nőnek s fiának fájdalomai szívet tépők. — A halálról kiadott gyászjelentés a következő: Alólirottak vérző szívevel jelentik Jankó Miklós Jolsva v. ker. országgyűlési képviselőnek életének 40-dik évében f. hó 22-én váratlanul bekövetkezett hirtelen halálát. Temetése f. hó 24-én d. u. 3 órákor Csetneken az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint fog végbe menni. Csetnek 1881, augusztus 22-én. Jankó Miklós szűl. Madarász Ilona neje, Miklós fia, Jankó szűl. Markó Albertina anyja. Madarász Feledy Karolina neje. Feledy Jankó Mária nővér gyermekeivel. Schmid Ottó sógor leányával. Marton Rudolf nagybátyja neje és gyermekei. Marton Kálmán nagybátyja. Sziklay Ede nagybátyja s gyermekei. Szontagh Marton Erzsébet nagynéne, férje és gyermekei. Béke és áldás poraira!

— **Katonák átvonulása.** A miskolczi hadgyakorlatokra városunkon keresztül is vonultak katonák. És pedig 23-án a 32-dik vadász-zászlóalj Besztercebányáról 261 legénynyel s 14 tiszttel. — 24-én pedig a Losonc-zón székely 25. Pücker ezred tartalék zászlóalja 365 legénynyel, 3 törzs- s 20 tiszttel. — A délutáni s éjszakai pihenés után jókor reggel a kövelkező állomásra: Rimaszecsbe gyalogoltak, vígan, dololva. Kiemeljük városunk alkaptányát, ki a két zászlóalj elhelyezésénél, kosztolásiánál az öt jellemző tapintatosságot, jártasságot tanítottta. A polgároknak is dícséretére válik a magyaros vendégelátás, a gazdaszojyoknak a csuszák s a többi enni-valók.

— **Az országos tanitó testület képviseleti nagy gyűlése** befejeztetett. Igen nevezetes, jövőre kiható tárgyakat hozott szönyegre s azokat a legtapintatosabban oldotta meg in theoria. Az iskolai fegyelem, népnevelési egyletek, történelem és alkotmány tanítása, a testi büntetés esleges alkalmazása, a vallás-erkölcsös nevelés vitatása, a tanító-egyletek szervezése stb. mindmegannyi korszerű kérdések sikeres megoldást nyertek. Ez az országos gyűlés, illetve az országos tanitó testület lesz a régen sürgetett kapocs, mely a kormányt egybe fogja kapcsolni az ország tanitósságával, ami a közvetlen és legcéhezhetőbb érintkezést eredményezi. — Megemlítjük, hogy egy igen praktikus kérdésnek: „a magyar nyelv tanítása a nem magyar ajku iskolákban“ Groó Vilmos megyei tanfelügyelőnk volt az előadója, a ki különben ügyesen, szakszerűen hozzá szöllött minden tárgshoz; ugy a kiküldött Fülep Benjamin is élénk részt vett — tapintatos módosítványok és indítványok által — az összes tárgyalásokban.

— **A rimaszombati ifjuság** tegnap — 27-én — a „Három Rózsán“ táncmulatságot rendezett, melyre a helybeli és vidéki közönséget nagy számban hivta meg. Belépti díj 50 kr. volt. — Megvalljuk, szivesebben vittük volna a reményteljes fiatalúgtól, ha jótékony ezókra nem csupán táncolna, de valami hasznosabban gyönyörködtető — nem csak az ifju korra hatékony, előzményes mulatságról is gondoskodnék. Ebben a szüenidőben már 4-er rendeztek és mindig táncmulatságot.

— **Megeyi iktatónak** az elhunyt Dienes János helyére Frank Akos neveztetett ki e hó 19-én.

— **Hangverseny** tartott kedden a Rózsán egy tirol-társaság, esekely számu közönség előtt. A program két nő, alig kielégítő dalolásából s egy férfi ügyes cizterázásából stb. állott.

— **A fiumeiek b. pesti látogatása** alkalmából a fővárosi lapok és mi is közöltük a polgárok vezetőit, többi között dr. Gellertich tanárt is. Szives felvilágosítás után kiugazítjuk, hogy a tanár neve nem Gellertich, hanem dr. Grezies Miksa, városunk szűlőtte, aki Fiumeban van alkalmazva. Ő monddta a dísz-béd alkalmával a szép olasz köszöntöt is.

— **Uj törvényjavaslatokon dolgoznak** az egyes minisztériumokban. Igy a földmívelési minisztériumban e minisztériumnak a törvényhatóságok közigazgatási bizottságában leendő képviseltetéséről szölo javaslat készül, mig a pénzügyminisztériumban három javaslat van készüloben. Az egyik az adókezelési, mely az 1876. XV. tez. megtartandó részeit is fel fogja ölelni, úgy hogy az egyenes adókra vonatkozó összes szabályrendeletek és utasítások is össze fognak állitani, úgy hogy az egyenes adókra vonatkozó minden intézkedés együtt lesz. A másik törvényjavaslat a pénzügyi bíráskodásról szölo. Ez most önálló 5 tagu senatusból fog állani; teljesen függetlenül a kormánytól. És ugy az egyenes adók, mint indirekt adók és illetékek összes szabályai számára összeállitannak, hogy teljesen egységes eljárás legyen. A közigazgatási tisztviselők kvalifikációjia tárgyában is egy javaslat készül, mely a szeptemberben összeülő törvényhozás elé fog terjesztetni. Végül készül a vadászati és fegyveradó reformja is.

— **A dobsinai jégbarlang** ma — f. hó 28-án, az iglói koresolyázó egylet villany-telepével az idén 4-er és atoljára fog kivilágítatni. A 16-án lefolyó ünnepélyes kivilágításban állítólag 600 embernél több vett részt. A többséget a Szepesség (Poprád, Lőese) adta, de voltak Bécsből, B.-Pestől és Orsovól is. Egy csoport lengyel díszes nemzeti(!) öltönyben nagyon feltűnést csinált.

— **Tiszolczon** egy egyesület van keletkezésében, melynek ezéja a magyarsodás terjesztése, a népmagyaritás széles körben való eszközése s a hazaság ápolása. Az ügy rédekében 12 jeles férfit buzgólkodik. Eljenek!

— **Husz év mulva.** Ezelőtt 20 évvel öt fiatal ember tett egymásnak fogadást, hogy 20 év mulva egy bizonyos napon összejönnek. rz a nap közelebb következett be. Össze is jöttek mind az öten, de mily nagy volt különösen a bámulásuk, amikor az egykor öt ép ifju, most öt sorscapej-sujtotta embert látták. Az egyik fél szemére megvakult, a másik ballábát törte, a harmadik megsiketült, a negyedik megnémult, mig az ötödik csak

*) Elkésve kaptuk mult számunkba: nem tartjuk azonban idén kívülnek egy hét utáni közlését kedvelt munkatársánk tollából. Szek.

nem rég bocsátották ki a fegyházból, hol kétnejség miatt 2 évet kelle töltenie.

— **Az ajnácskői botrány.** Több tudósítást kaptunk az ajnácskői fürdőben Anna-bál után történt sajnálatos botrányról. — Jobbnak véljük azonban elhallgatni a dolgot, nem nagy gyönyörűséget találhatunk annak regisztrálásában, hogy egy fiatal ember nyilvános helyen durva viselettel mint kompromittálja Gömörmege fiatalágát. A fürdőigazgatóságnak azonban a fürdő jó hírneve érdekében ajánljuk, hogy máskor ily sajnós esetek elkerülése céljából nagyobb rendőri apparatussal lássa el a helyiségeket.

— **Ratkői levelezőnk** egy. f. hó 14-én megtartott igen kedélyes, vig. kedves társaság lőében lefolyt táncmulatságról értesít s a nek közlül felemlíti: Libayné, Galloné, Danis Mártonné, Dr. Danisné, Vitéz né (Pádár-ból) — urhölgyeket. — Csernok Hermin (Klenőczről), Balázs Linka (Losoneczről), Csernok Irma, Horváth Ilka, Bartal Mariska, Gregor Mariska kisasszonyokat. A tiszta jövedelem tíz frt, mely a rimaszombati gymnasium 7. 8. osztályának felépítésére ajánlott fel.

— **Elhozta a sárkeresztet.** Rozsnyón történt. Egy bátor legény fogadott ezimborával, hogy éjszakának idején kimegy a temetőbe, kivessz egy keresztet és elhozza nekik. Az éjfél órákban neki is merészkedett és czipelte haza felé, hogy díszkedhessék vele, de az őrárat nyakán csipste s a hűvösbe kísértetett. Másnap reggel azután a keresztlopás miatt szabadon választhatott 3 napi börtön vagy 10 frt pénzbírság között.

— **Néh. Koburg Ágost herceg** özvegye Klementina, a murányi szegények számára 100 frtot küldött, mely összeget Gaszner Sándor urad. tisztartó, főt. Horváth József esperes s Maklary a legügyesebben osztották szét.

— **Murányi levelezőnk** tudósít, hogy e hó 17-én az uraság részéről vadászat tartatott. Eredménye lett egy őzbak. — Ugyanacak Murányban Kostyén István gazda — zabja mellett a szembe jövő 8 drb vaddisznóból egyet elejtett.

— **Rövid hírek: A velencei földrajzi kongresszus** a jövő hónapban nyílik meg. — **Ó felsége** 20000 frtot adott a prágai esch színház felépítésére. — **Valéria** fignót Lajos bajor király készül eljegyezni. — **Gyulafehérvárott** egy fiatal ember szíven lötte először a kedvesét, azután magát két tanu jelenlétében. — **Szilás Balháson** egy esküvőre készülő menyasszony petroleumos ruhát vett magára azt gyújtotta meg, meg is halt. — **Amerikában** a szegény akadémikusok szünetében mint pinezerek működnek. — **Marseille-ban** egy bikaviadalra szánt czirkusz összeomlott előadás alatt; 23 halott, 64 halálosan, ezer többé-kevésbé súlyosan sebesült. — **Sárgaláz** dühöng a Senegal-gyarmatban. — **Berlinben** egészségügyi és életmentési kiállítás lesz a jövő év nyarán. — **Egy koldus** három év alatt 25 ezer dollárt gyűjtött Amerikában. — **Zmertych** a híres sportsman a jövő évben Regensburgból a fekete tengerig a Dunán egy ladikon szándékozik levezni. — **Lóverseny** lesz Miskolcon a király ott tartózkodása alatt. — **Törökországban** is be fog jönni a kis lutri. — **A komáromi** Jókai ünnepély nagyszerűen sikerült. — **Uj utánvételes** szállítólevelek (magyar-francia-német, tiszta magyar és magyar-horvát szövegűek) fognak ezentul használni. — **Gömör-Kis-hont** megye területére több állami végrehajtó kerestetik. — **Szemere Miklós** a magyar Horác elhunyt.

Hivatalos közlemény.

421. sz. Gömörmege tanfelügyelősége.

Dr. Schneider Oszkár által szerkesztett s Gönczy Pál miniszteri tanácsos és Hunfalvy J. bpesti tud. egyetemi tanár által magyar nyelvre fordított s a Franklin-társulat által kiadott Képes Atlaszt az orsz. tanszermuzeum állandó bizottsága véleménye alapján elemi és polgári iskolák, tanító- és tanítónő-képezdek, továbbá középtanodák használatára, mint a leíró földrajz-tanításához kitűnő eszközt a vallás és közokt. m. kir. miniszterium f. évi jul. 23-án 19752. sz. a. kelt rendeletével ajánlatik.

Miről a tek. iskolaszéket tudomás végett oly felhívással értesitem, intézkedjek az iránt, hogy kérdéses mű a vezetése alatt álló tanintézet részére mulhatlanul megszerzessék. Rimaszombat, 1881. aug. 23.

Groó Vilmos.
kir. tanfelügyelő.

Rimaszombati kir. tszék elnökétől.

Árlejtési hirdetmény.

634. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék elhelyezésére szolgáló épület folyosóinak, továbbá a rimaszombati kir. járásbíró- és a r-szombati kir. ügyészség felügyelete alatt álló r-szombati börtönök helyiségének 1882 ik évi világitásához szükségelt mintegy 210 kilogramm kőolaj szállítsanak, s annak biztosítására a r-szombati kir. törvényszék elnöki irodájában tartandó árlejtés határnapjaul f. év! szeptember 27-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki, melyre a vállalkozni kívánók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek addig is a r-szombati kir. tör-

vényszék elnöki irodájában megtekinthetők, ugyanott az árlejtés napjáig 50 kros bélyeg-iven írt ajánlatok is elfogadtnak. Rimaszombat, 1881. aug. 16.

Marton Rudolf.
kir. törvényszéki elnök.

633. eln. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék. rimaszombati kir. járásbíró- és kir. ügyészség hivatalos helyiségei és a fogház fűtéséhez 1882-ik évben szükségelt mintegy 300 köbméter eser vagy bükk hasábos tüzfának árlejtés útján beszerzésére határidőül f. évi szeptember 26. napjának d. e. 10 órája tüzetik ki, melyre a vállalkozni kívánók a Rimaszombati kir. Törvényszék elnöki irodájában — hol az árlejtés fog megtartatni — meghívotnak.

A szerződési feltételek ugyanott addig is megtekinthetők.

Rimaszombat, 1881. augusztus 16.

Marton R. kir. törv. elnök.

Szerkesztői üzenetek.

Levelezőinket és munkatársainkat kérjük, hogy közleményeiket a hét elején vagy közepén küldjék hozzánk, nehogy lapzárás utáni érkezésük miatt mellőzni legyünk kénytelenek.

Sz. I. A másikat is önnök tulajdonítottak. A megelőző kettőt félre tettük el.

L. L. Megkapta levelem? P. barátom Pesten van.

!! Hasonló módon: sokra tartottunk képesnek, de ennyire mégsem! a vad a vádaskodó fejére esik vissza.

Fr. E. A kiadóhivatal küldi a példányt rendesen. Ott van a hiba.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos:

Pető Porubszki Pál.

Szerkesztőtárs: Fóthi Kovács Béla.

H I R D E T É S E K.

Kereskedő tanonczul

Egy 14—15 éves **vidéki fiut** fűszer- és rövid-áru kereskedésembe azonnal elfogadok. — Rimaszombat, 1881. aug. bó.

3—3

Lovniczky József.

Makk és gubics árverezés.

Fülöp Szász-Coburg-gothai herceg Ő királyi Fensége gömörmegei balogvári és derencsényi uradalmához tartozó erdőterületek ez évi makk és gubacs termése f. évi szeptember hó 5-én, d. e. 10 órákor, nyilvános árverésen F.-Balogon fog eladatni.

A szokásos árverezési feltételek az alólirt erdőhivatalnál megtekinthetők.

Fülöp Szász-Coburg-góthai herceg Balogvári erdőhivatala
Meleghegyen, u. p. F.-Balog, 1881. évi aug. hó 10-én.

2—3

Lakváltoztatás.

Alólírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az őszi évadra a legujabb divatu kelmekkel gazdagon felszerelt

férfi-szabó üzletemet,

mely eddig a főtéren volt; **folyó 1881. év augusztus 1-től a temető-uteza Perjéssy-féle ház első emeletére tettem át.**

Egyuttal felhívom mindazok figyelmét, kik jó kelméből, divatszerű öltö-zéket ohajtanak jutányos áron, szerencsétlenségnek megrendeléseikkal.

Ugyanott mindenféle **kész ruha** is kapható.

Vidéki megrendelések, gyorsan és pootusan eszközöltetnek.

Rimaszombat, 1881. augusztus 25.

1—3

MAJOROSY RUDOLF, férfi-ruha készítő.

Bérleti hirdetmény.

514. sz. — Rimaszombat rendezett tanácsu városának

„v á s á r j o g“

ezimen gyakorolt királyi kisebb haszonvétele folyó évi **szeptember hó 19-ének délutáni 3 óráján** a városházánál nyilvános árverés útján f. évi november hó 1-től számítandó 3 évre haszonbérbe fog adatni,

Az árverési feltételek, a hivatalos órák alatt, a jegyzői hivatalban bármikor megtekinthetők.

Bánatbér: a kikiáltási 4210 frt 10 % -tőlja.

Kelt szab. Rimaszombat város rendezett tanácsának 1881. év augusztus hó 5-én tartott üléséből.

3—3

Szabó György, polgármester.

Bérleti hirdetmény.

513. sz. — Rimaszombat rendezett tanácsu város tulajdonához tartozó **alsó malom**

folyó évi **augusztus hó 30-ának délutáni 3 óráján** a városházánál nyilvános árverés útján folyó évi november hó 1-től számítandó 3 évre haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői hivatalban megtekinthetők.

Bánatpénz 200 forint o. é.

Kelt szab. Rimaszombat város rendezett tanácsának 1881. augusztus hó 5-én tartott üléséből.

3—3

Szabó György, polgármester.

Üzlethelyiség változás!

Alólírottak van szerencséje a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a rendőrileg lakhatatlannak nyilvánított régi üzletemből kivonulni kénytelenítve, **bor- és sörcsarnokomat** a derencsényi utca 25. számú házban ugy rendeztem be, hogy hideg ételek mellett mindenkor friss sör és jó borral szolgálhassak, az első emeleten tisztelt vendégeim kényelmére pedig egy **kávéházat** rendeztem be, melynek kinyitását f. év és hó 28-ra határoztam. Kérem a n. é. közönséget, miszerint fennebbi üzleteimet kegyes pártfogása védszárnyai alá venni méltóztassék.

Rimaszombat, 1881. év aug. hó 26-án.

2—3

Tisztelettel

Hozeliez Salamon.

Hirdetmény.

Alólírott igazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy a nagyrőcei **köleső-nös** segélyző szövetkezetnél elhelyezett rendkívüli betétektől f. év július hó 1-től számítva csak 5%-től és arany vagy ezüstben visszafizetendő betéteknél csak 4%-től kamat fog fizettetni.

Egyuttal az üresedésbe lévő 450 frt évi fizetéssel összekötött pénztárnoki állomásra pályázat hirdettetik, melynél a pénztárnoki szakképzettségen kívül a magyar nyelv ismerete is megkívántatik. Írásbeli folyamodványok f. év október hó 1-ig az igazgatósághoz benyújtandók.

Nagy-Rőczen, 1881. év aug. hó 15-én.

2—3

A n.-rőcei kölcs. segélyző szövetkezet igazgatósága.

Iparos tanonczul

Egy 13—14 éves fiut szijgyártó üzletembe azonnal elfogadok, a föltételek általam közlendők. — Rimaszombat, 1881. aug. hó.

3—3

Trubint Lukács.